

Systémy vzdělávání advokátů v EU – Německo

Odpovědná organizace: Německá spolková advokátní komora

(Bundesrechtsanwaltskammer) a Sdružení německých advokátů

(Deutscher Anwaltverein)

POPIS VNITROSTÁTNÍHO SYSTÉMU ODBORNÉ PŘÍPRAVY ADVOKÁTŮ v Německu	
1. Přístup k profesi	
Vysokoškolské / univerzitní vzdělání	ANO
Titul v oboru právo je povinný	NE Pro vstup do advokátní profese není nutné mít vysokoškolský diplom, ale studenti práva musí vykonat státem organizovanou zkoušku z práva (viz níže) až po dokončení svého univerzitního studia (4 roky). Část zkoušky týkající se specializované oblasti práva (kterou si zvolí účastníci) pořádá a vyhodnocuje univerzita; formálně jde o 30 % zkoušky, ale v praxi se více pozornosti věnuje známkám, které uchazeč při státní zkoušce získá z povinných oblastí práva.
Postup, jak dosáhnout plné způsobilosti k výkonu advokátní praxe	<ul style="list-style-type: none">• 1. státní zkouška (Erstes Staatsexamen) (po dokončení univerzitního studia), kterou pořádá <i>Justizprüfungsamt</i>, orgán státní správy justice, a jež obsahuje univerzitní část (viz výše)• Absolvování dvouletého koncipientského období, které je společné pro všechny právní profese a pořádá je stát (odvolací soudy). V obdobích velkého zájmu o přístup k právním profesím mohou být uchazeči vzhledem k omezeným kapacitám odborné přípravy nuceni čekat po své první státní zkoušce až rok, než jsou připuštěni do koncipientského období.• 2. státní zkouška (Zweites Staatsexamen), kterou pořádá <i>Justizprüfungsamt</i>• Registrace u advokátní komory• Žadatelé ve smyslu rozsudku „Morgenbesser“, kteří však musejí mít rovnocennou kvalifikaci <p>V Německu neexistuje vysokoškolský titul v oboru právo, tak jako je tomu v jiných zemích, ale je nutno absolvovat univerzitní studium a na jeho konci musí student dosáhnout akademického titulu ve speciální oblasti. Tato zkouška však představuje pouze 30 % povinnosti uchazeče. Aby získal úplnou způsobilost k výkonu advokátní praxe, musí uchazeč složit 1. státní zkoušku a později 2. státní zkoušku. Běžná doba univerzitního studia, včetně 1. státní zkoušky, činí 9 semestrů (4 ½ roku). Písemná část první státní zkoušky je složitější a míra neúspěchu bývá až 30 %. Spočívá téměř výhradně v řešení právně složitých případů (většinou v oblasti hmotného práva), které jsou představeny jako krátký příběh.</p> <p>Po úspěšném složení 1. státní zkoušky musí uchazeč absolvovat dvouletou právní praxi („Referendariat“), která je v podstatě tatáž pro všechny budoucí právní profese. Tuto stáž pořádají a převážně financují spolkové země.</p>

	Po dokončení právní praxe musí uchazeč vykonat 2. státní zkoušku. Míra neúspěšnosti je mnohem nižší než u 1. státní zkoušky. Písemná část spočívá ve vypracovávání rozsudků, obžalob, procesních písemností v rámci právních řízení nebo návrhů smluv v právně složitých případech, jež jsou představeny v podobě krátkých spisů. Po úspěšném vykonání 2. státní zkoušky může koncipient dosáhnout plně způsobilosti k výkonu advokátní praxe.	
Alternativní přístup k profesi	Alternativní přístup k této profesi neexistuje.	
2. Odborná příprava během právní praxe		
Existuje právní praxe?	ANO	Každá z 16 spolkových zemí má vlastní právní základ, přičemž rozdíly se týkají především délky dob strávených v různých profesích.
Povinná	ANO	Stanovená délka: 2 roky („Referendariat“)
Struktury odpovědné za organizaci právní praxe	<ul style="list-style-type: none"> • Advokátní komora (spolupracuje s odvolacím soudem na organizování části zabývající se advokátní profesí) • Veřejný orgán (odvolací soudy organizují dvouleté koncipientské období po 1. státní zkoušce) 	
Forma právní praxe	<ul style="list-style-type: none"> • Odborná příprava v oblasti práva se specifickou náplní společnou pro všechny advokátní koncipienty • Příprava v oblasti odborných dovedností mimo oblast práva • Příprava v oblasti právnických dovedností • Řada povinných teoretických kurzů 	
Přijímací zkouška / prověření před zahájením právní praxe	ANO	Uchazeči musí před zahájením koncipientského období vykonat 1. státní zkoušku.
Stanovený vzdělávací plán během právní praxe	ANO	Každá spolková země má pro advokátní koncipienty vlastní vzdělávací plán.
Specifika týkající se vzdělávání v právu EU a jazykové přípravy	ANO	<p>Právní základ:</p> <p>Německý zákon o soudcích (<i>Deutsches Richteretz</i>): V článku 5a odst. 2 věť 3 je stanoveno, že během studia jsou „povinnými předměty klíčové oblasti občanského práva, trestního práva, veřejného práva a procesního práva, včetně odkazů na evropské právní předpisy [...]“</p> <p>Pokud jde o koncipientské období, záleží na tom, v jaké zemi je uchazeč/ka vykonává.</p> <p>1. státní zkouška: Spolkové země odpovídají za obsah zkoušky, nicméně všude tvoří její součást základy práva EU.</p> <p>2. státní zkouška: Součástí zkoušky jsou ve všech spolkových zemích základní znalosti práva EU (aspekty</p>

		práva EU v občanském, trestním a správním právu) Obecně řečeno lze tématu práva EU věnovat přinejmenším poslední 3 měsíce koncipientského období (oblast specializace).
Rozdělení právní praxe do jednotlivých fází	ANO	Období 2 let sestává z 5 fází odborné přípravy na povolání, z nichž každá trvá alespoň 3 měsíce: <ul style="list-style-type: none"> • příprava pod vedením soudce z oblasti občanského práva, • příprava pod vedením státního zástupce (nebo soudce z oblasti trestního práva), • příprava ve správním úřadě, • příprava v délce alespoň 9 měsíců pod vedením advokáta, • příprava podle osobní volby uchazeče. <p>Odbornou profesní přípravu doplňují teoretické kurzy, které se většinou soustředí na procesní nebo profesní právo, v trvání alespoň půl dne týdně.</p>
Hodnocení/zkouška po skončení právní praxe	ANO	Koncem právní praxe (18–21 měsíců po jeho zahájení) musí uchazeč vykonat písemnou zkoušku a na závěr právní praxe musí absolvovat ústní zkoušku. Obě části zkoušky pořádá a provádí <i>Justizprüfungsamt</i> , což je státní orgán příslušný pro všechny zkoušky, které musí vykonat student práv nebo advokátní koncipient (Referendar).
3. Systém soustavné odborné přípravy / specializace		
Rozlišování mezi soustavnou odbornou přípravou a specializací	ANO	
Povinnosti týkající se soustavné odborné přípravy a specializace	ANO	Povinnosti týkající se odborné přípravy jsou stanoveny spolkovými zákony (Spolkový advokátní řád (§ 43a odst. 4 – německy: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO)) a § 15 Fachanwaltsordnung (FAO))
Povinnosti týkající se studia cizích jazyků		Neexistují žádné povinnosti, ale kurzy cizích jazyků jsou součástí univerzitních studijních programů.
Povinnosti týkající se obsahu práva EU u soustavné odborné přípravy a specializace	ANO	Znalosti právních předpisů EU jsou nezbytné pro specializaci „ Fachanwalt “ (odborný advokát) (viz § 2 odst. 3 Fachanwaltsordnung (FAO)). Právní předpisy EU jsou zahrnuty do povinností týkajících se odborné přípravy odborných advokátů (v rozsahu alespoň 10 hodin ročně). Rovněž existuje mnoho kurzů, jejichž součástí jsou souvislosti s právními předpisy EU, např. rodinné právo, dědické právo, daňové právo, distribuční právo, prodeje zástavy, vypracovávání smluv atd. Právní základ: <ul style="list-style-type: none"> • Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) • Fachanwaltsordnung (FAO)

	<ul style="list-style-type: none"> • Soustavná odborná příprava: § 43a odst. 6 BRAO • Odborná příprava týkající se právních předpisů EU: § 14 a násl. FAO (např. § 14m FAO) <p>Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) upravuje veškeré otázky týkající se právníků obecně, zatímco Fachanwaltsordnung (FAO) stanovuje pravidla týkající se specializace právníků a toho, jak musí být právník kvalifikován, jestliže se chce získat oprávnění nazývat se odborným advokátem („Fachanwalt“).</p>
4. Systémy akreditace a poskytovatelé vzdělávacích aktivit	
Možnost akreditace / požadavky na akreditaci	V Německu není žádný formální systém akreditace. Existuje proto řada poskytovatelů, kteří nabízejí kurzy odborné přípravy. Kurzy poskytovatelů jsou uznány, jestliže splňují kritéria podle Fachanwaltsordnung (musí být dodržen obsah a časový rámec).
Počet poskytovatelů nabízejících vzdělávací aktivity v oblasti soustavné odborné přípravy	Advokátní komora nemá k dispozici přesné číselné údaje týkající se poskytovatelů odborné přípravy v Německu. Je možné, že je jich více než 50.
Typy poskytovatelů připravujících akreditované vzdělávací aktivity v oblasti soustavné odborné přípravy	<ul style="list-style-type: none"> • Advokátní komora • Organizace řízená nebo založená advokátní komorou • Soukromý komerční poskytovatel odborné přípravy Soukromý nebo veřejný neziskový poskytovatel odborné přípravy (viz výše oddíl „Možnost akreditace“: poskytovatelé nepotřebují akreditaci)
Počet poskytovatelů nabízejících vzdělávací aktivity v oblasti specializace	Počet poskytovatelů odborné přípravy nelze uvést , protože není známo, kolik poskytovatelů odborné přípravy v Německu existuje.
Typy poskytovatelů připravujících akreditované vzdělávací aktivity v oblasti specializace	Neexistuje formální akreditace, ale poskytovateli odborné přípravy jsou následující subjekty: <ul style="list-style-type: none"> • advokátní komory a jejich sdružení • Deutsches Anwaltsinstitut (DAI), propojený s Německou spolkovou advokátní komorou (Bundesrechtsanwaltskammer – BRAK) • Deutsche AnwaltAkademie (DAA), propojená se Svazem německých advokátů (Deutscher Anwaltverein – DAV) • soukromí poskytovatelé odborné přípravy • odborné vysoké školy (Fachhochschulen) a právnické fakulty
Aktivity a metody	
Typy vzdělávacích aktivit, které jsou uznány v rámci povinností týkajících se soustavné odborné přípravy nebo specializace	<ul style="list-style-type: none"> • Osobní účast na kurzech odborné přípravy • Absolvování distančních vzdělávacích lekcí • Absolvování modulů elektronického učení
	<p>Účast na činnostech v oblasti odborné přípravy v jiném členském státě:</p> <p>Ano, započítává se do</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Sledování webinářů • Absolvování kombinovaných studijních činností • Účast na konferencích odborné přípravy • Účast na činnostech v oblasti odborné přípravy jako lektor nebo učitel • Psaní/publikování 	povinností týkajících se odborné přípravy
5. Dohled nad vzdělávacími aktivitami v oblasti odborné přípravy		
Organizace zapojené do dohledu nad vzdělávacími aktivitami v oblasti soustavné odborné přípravy	<p>Hlavními poskytovateli odborné přípravy jsou regionální advokátní komory, DAI (Deutsches Anwaltsinstitut) a DAA (Deutsche AnwaltAkademie).</p> <p>Regionální advokátní komory jsou příslušné pro průběžnou odbornou přípravu odborných advokátů („Fachanwälte“).</p>	
Proces dohledu	<p>Odborní advokáti („Fachanwälte“) musí předložit důkaz (osvědčení o účasti), že absolvovali alespoň 10 hodin odborné přípravy ročně.</p> <p>Regionální advokátní komory kontrolují, zda odborná příprava splňuje konkrétní požadavky. Pouze v takovém případě může právník i nadále používat titulu „Fachanwalt“ (odborný advokát).</p>	